

Onderwerp Toekomst sportcentrum en recreatiegebied Karding
ter bespreking
Steller Christian van Ginneke

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	0652888152	Bijlage(n)	2	Ons kenmerk	132826-2023
Datum	26-4-2023	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Op 8 februari jl. is de voortgang van de toekomstontwikkeling voor sportcentrum en recreatiegebied Karding in een raadsessie aan u gepresenteerd. In navolging hiervan geven wij u middels deze brief graag een algeheel overzicht van de ontwikkelingen die voorafgaand aan en sinds de vaststelling van het bidbook Vitaliteitscampus Karding (september 2021) hebben plaatsgevonden, beschrijven we waar we nu staan en schetsen we het vervolgproces.

Karding is nu al een prachtig gebied, met hoge natuurwaarde en iconische bakens zoals het welbekende sportcentrum, de Kardingebult en de eerste P+R van Groningen. De potentie van de bestaande kwaliteiten valt echter beter te benutten, door Karding te transformeren tot een gebied met meer samenhang en verbinding tussen verschillende functies, dat beter is toegespitst op behoeftes en opgaven voor de toekomst. Vitaliteit is daarin het centrale thema voor een duurzame herontwikkeling van het gebied met de omliggende wijken, stad en regio. In deze brief beschrijven we het proces en de wijze waarop we dit resultaat willen bereiken.

Achtergrond

Sportcentrum Karding viert dit jaar haar dertigste verjaardag en is inmiddels aan vernieuwing toe, met name wat betreft de faciliteiten voor schaatsen en zwemmen. De functionaliteit en het huidige aanbod voldoen niet meer aan de eisen en wensen van haar bezoekers, de gebouwen en de installaties zijn niet duurzaam en technisch afgeschreven, of voldoen wettelijk niet meer. Er moet flink geïnvesteerd worden om de bedrijfsvoering te garanderen, los van elke ambitie. In 2019 zijn wij daarom begonnen met het verkennen van een aantal toekomstscenario's voor het sportcentrum. Uit deze verkenningen kwam, mede uit bespreking met uw raad, naar voren dat de schaats- en zwemvoorzieningen van Karding nog steeds basisvoorzieningen zijn voor de gemeente.

In het onderzoek naar de herontwikkeling van het sportcentrum kwamen daarnaast verschillende koppelkansen naar voren om ook het omliggende gebied te verbeteren. Het recreatiegebied is erg waardevol, maar vertoont in de huidige situatie ook gebreken. Met name bij aankomst via de P+R is er veel 'grijs', de geparkeerde auto heeft de overhand, en de verschillende voorzieningen bestaan grotendeels los van elkaar; het ontbreekt aan samenhang. De (fiets)verbindingen met de omliggende wijken en de binnenstad laten ook te wensen over.

Daarnaast heeft het Alfa-college de ambitie om de opleidingen Zorg, Welzijn en Uniformberoepen (vestiging Kluiverboom) te clusteren met de opleidingen Sport en Bewegen (vestiging Kardinge). De Topsport Talentschool (Openbaar Onderwijs Groningen) zou graag haar activiteiten uitbreiden richting Kardinge.

Al deze ontwikkelingen maakten dat wij in 2021, mede op verzoek van uw raad, zijn gestart met het verbreden van de herontwikkelingsopgave voor het sportcentrum Kardinge tot een gebiedsgerichte aanpak. Op deze manier brengen we alle opgaven en kansen voor het gebied integraal samen en krijgen we de kans om Kardinge – met respect voor de bestaande kwaliteiten - te ontwikkelen tot een meer open en toegankelijk gebied, met een betere verblijfskwaliteit en sterkere eigen identiteit. Met deze gebiedsaanpak willen we bovendien een bijdrage leveren aan belangrijke maatschappelijke vraagstukken, zoals het aanpakken van bewegingsarmoede, de veranderende arbeidsmarkt en het meewerken aan een energiezuinige toekomst. Ook kunnen we vanuit deze aanpak een goede koppeling maken met (de behoeftes uit) de wijkvernieuwing van de omliggende wijken.

In dit kader zijn we in samenwerking met onderwijspartners Alfa-college en de Topsport Talentschool gestart met het verkennen van de mogelijkheden om Kardinge in te richten als een campusomgeving waarin vitaliteit centraal staat. Naast de onderwijspartners zijn ook Vereniging Bedrijven Noordoost (VBNO), Natuurmonumenten, Campus Groningen, Adviescommissie voor de Sport en de Sportkoepel Groningen nauw betrokken in dit proces. Als resultaat van deze verkenning is het bidbook Vitaliteitscampus Kardinge opgesteld, waarin onze gezamenlijke ambities voor de toekomst van Kardinge staan beschreven. Het bidbook is in september 2021 vastgesteld door het college (zie voor meer informatie ook de bijbehorende brief aan uw raad met kenmerk 456295-2021) en beschrijft hoe we samen met verschillende partners een gebiedsontwikkeling voor Kardinge mogelijk maken waarmee Groningen haar positie als gezondste stad van Nederland kan verstevigen voor de opgave van de toekomst. Sport, recreatie en natuur blijven de basis, waarbij we Kardinge willen omvormen tot een omgeving waar plaats is voor onderwijs, zorg en gezondheid, wonen en werken.

Gebiedsvisie

Op basis van het vastgestelde bidbook, hebben we het afgelopen jaar gewerkt aan een gebiedsvisie. Middels een aantal ontwikkeldagen hebben we in samenspraak met alle betrokken partners en partijen de opgaven en wensen voor het gebied nader verkend. Er zijn daarnaast verschillende bijeenkomsten georganiseerd waarin omwonenden, gebruikers en ondernemers de mogelijkheid kregen om informatie op te doen, in gesprek te gaan met betrokken medewerkers en reacties te geven op de plannen.

De resultaten hiervan zijn vertaald richting een gebiedsvisie welke inmiddels in concept gereed is (zie ook de samenvatting in de bijlage). Deze visie geeft een ruimtelijk-programmatische vertaling van alle ambities. Met de focus op vitaliteit voelbaar in alle haarvaten krijgt Kardinge een duidelijke plek binnen in het campusecosysteem van Groningen. We richten ons daarbij nu op het faciliteren van voorzieningen voor het MBO in de vorm van het Alfa-college. Voor onze campusontwikkelingen in de hele gemeente werken we samen binnen het Akkoord van Groningen en Campus Groningen. Mocht er in de toekomst ruimtevragen komen vanuit andere onderwijs- en onderzoeksinstellingen, passend binnen het profiel van de vitaliteitscampus, dan bepalen we dan of en hoe we daarvoor ruimte kunnen bieden in Kardinge.

Zoals ook is opgenomen in het coalitieakkoord 2022-2026, werken de partners in gezamenlijkheid toe naar een gebied waar je een leven lang kan leren en ontwikkelen, dat voor iedereen (zowel fysiek als sociaal) toegankelijk is en een belangrijke schakel vormt in de samenhang met de noordelijke wijken, de stad en de regio. We transformeren het gebied van een verzameling aan ‘losse functies’ naar een levendige campus waar wordt gesport, geleerd, gerecreëerd, gewerkt en gewoond. Recreanten, werknemers, bewoners, studenten en sporters komen elkaar tegen en wisselen elkaar af. Dit alles in een landschappelijke en ontspannen omgeving die de intrinsieke waarde erkent van mens, dier en natuur, en hun onderlinge afhankelijkheid.

Organisaties als Sport050, het Alfa-college en de Topsport Talentschool willen vanuit hier samen gaan werken aan de gezondheid en het welzijn van inwoners. Kardinge wordt zo een centrale plek voor allerlei organisaties, bedrijven, zorginstellingen en bewoners om kennis op te doen, te delen en meteen in de praktijk toe te kunnen passen. Op die manier werken we samen aan oplossingen voor de gezondheidsvraagstukken van vandaag en morgen. Niet alleen op de campus zelf, maar ook in de omliggende wijken. Samen met onze partners doen we dat ook voor de stad én voor de regio.

Met de gebiedsvisie scheppen we een aantal richtinggevende principes om het gebied verder te ontwikkelen. De visie geeft de hoofdrichtingen voor de toekomst van Kardinge weer, met daarbinnen de mogelijkheid voor flexibele invulling van de ruimten en bebouwing. Aan de hand van een aantal thematische programmalijnen beschrijven we hieronder deze leidende kaders.

1. Het landschap vormt de basis

Kardinge wordt een campus met vitaliteit voor natuur, dier en mens. We gaan met respect voor de bestaande natuur, ecologie en biodiversiteit in het gebied om. Het huidige natuurgebied blijft bestaan en gaan we juist versterken. De nieuwe bebouwing komt hoofdzakelijk te liggen op plekken die al bebouwd of versteend zijn: van steen met weinig groen naar groen met weinig steen. De ontwikkeling spitst zich daarmee met name toe op de bestaande bebouwing in het gebied tussen de Kardingebult en het bedrijventerrein. Daarnaast wordt de waterkwaliteit van de Kardingerplas verbeterd en gekoppeld aan een vernieuwd en uitgebreid duurzaam watersysteem. De ecologische waarde van het stedenbouwkundig plan wordt afgestemd binnen ons programma Leefkwaliteit en met het Waterschap en Natuurmonumenten.

2. Gezonde mobiliteit in alle haarvaten

We willen de kans aangrijpen om Kardinge beter te verbinden met de omliggende wijken en het centrum van Groningen, met name voor fietsers en voetgangers. Kardinge blijft een belangrijke functie voor P+R en openbaar vervoer houden, maar in de toekomst willen we de auto minder centraal stellen in het gebied. De bestaande P+R willen we doorontwikkelen naar een aantrekkelijke en sociaal veilige mobiliteitshub, waarin (openbaar) vervoer en parkeervoorzieningen efficiënt bij elkaar worden gebracht. We onderzoeken hierbij ook slim gebruik door deelmobiliteit. Alle bestaande busroutes worden ingepast. Het centrale deel van de campus wordt autovrij; wandelen en fietsen vormen de basis. Het oostelijke deel, waaronder het sportpark, houden we bereikbaar.

3. De campus als sportschool

Vitaliteit, sporten en fysieke beweging worden overal actief bevorderd door de inrichting van de campus. Sport en bewegen zijn overal zichtbaar, zowel in de buitenruimte als binnen, toegespitst op de behoeftes die er vanuit de verschillende gebruikersgroepen en omgeving zijn. Zien sporten, doet sporten: er komen uitnodigende, open gebouwen waar men van buiten kan zien wat er binnen gebeurt. De ambitie is om het nieuwe sportcentrum met alle indoor-sportvoorzieningen op de huidige parkeerplaats te ontwikkelen en te verbinden met de Kardingebult. Het oostelijke sportpark wordt integraal onderdeel van de campus, ruimtelijk en in gebruik. Ook de Kardingerplas en de oevers worden aantrekkelijker ingericht op het recreatieve en sportieve gebruik. Voor ieder wat wils in een omgeving die maximaal uitnodigt tot sporten en bewegen.

4. Leren doe je altijd en overal

De campus is gericht op doorlopende leerlijnen waarin gezondheid en vitaliteit in de breedste zin van het woord centraal staan. Leerlingen, studenten en docenten werken samen, komen elkaar tegen en maken gebruik van alle gedeelde voorzieningen die Kardinge te bieden heeft. Er is alle ruimte voor praktijk- en contextgericht leren: ieder heeft in de basis enkele eigen kernvoorzieningen zoals theorie- en praktijkruimten, maar vliegt daarnaast juist vooral in en uit om elders op de campus en in de wijken aan de slag te gaan.

5. *Wonen op Kardinge*

Kardinge biedt een bijzondere woonomgeving, aantrekkelijk voor verschillende doelgroepen, zoals bijvoorbeeld starters, studenten of juist (zorgbehoevende danwel vitale) senioren. We voorzien een gemengd en groen-stedelijk woonmilieu, met ruimte voor innovatieve, coöperatieve en natuur-inclusieve woonvormen, met als doelstelling 30% sociaal en combinaties van wonen met onderwijs en zorg. Hiermee draagt wonen bij aan het vitaliteitsconcept van de campusomgeving.

6. *Dynamisch Kardinge*

Op Kardinge zien we kansen voor ondernemers die bewegen, gezondheid en recreatie stimuleren. Op de campus is via de functiemix (waarin vitaliteit centraal staat) ruimte voor werkgelegenheid, recreatiemogelijkheden, horeca, overnachtingsmogelijkheden en enkele ondersteunende, kleine winkels. De campus speelt met een gevarieerd aanbod een belangrijke rol in de vrijetijdseconomie en het versterken van de woon-, werk- en bezoekfunctie van Groningen.

7. *Duurzame energie en circulair*

De campus wordt energieneutraal, klimaatadaptief en circulair ingericht. Voor het sportcentrum kijken we naar innovatieve manieren om deze ook op energieneutrale wijze in te richten, met optimaal gebruik van verschillende energiestromen zowel in het sportcentrum als het gebied. Eerste onderzoeken tonen aan dat juist de warmte-uitwisseling tussen de schaats- en zwemvoorzieningen energetisch zeer kansrijk is. Daarnaast wordt gekeken naar innovatieve manieren van bouwen die zo min mogelijk impact hebben op onze omgeving, bijvoorbeeld door het materiaalgebruik en natuur-inclusief bouwen. Met de groene inrichting van de campus wordt ingespeeld op de klimaatadaptatie, onder andere door de realisatie van een duurzaam watersysteem en het tegengaan van hittestress.

8. *Iedereen doet mee*

De campus is inclusief en ‘bereikbaar’ voor iedereen; met grote of kleine beurs, vitaal of met verminderde mobiliteit; iedereen kan op laagdrempelige wijze meedoen. De buitenruimte en de gebouwen zijn hierop gericht. Gebouwen zijn open, transparant en uitnodigend. De campus bevat vrij toegankelijke ruimte en voorzieningen voor de gebruikers, de omliggende wijken en alle andere bewoners van de stad. Een goede verbondenheid – fysiek en sociaal – is heel belangrijk voor het succes van de vitaliteitscampus.

Vervolg

Stedenbouwkundig plan en ontwikkelstrategie

Aan de hand van de gebiedsvisie werken we in 2023 aan een stedenbouwkundig plan, dit doen we wederom in samenwerking met betrokken partners en partijen. In het stedenbouwkundig plan staat concreter op welke manier het gebied ingericht kan worden, waaronder een beschrijving van de openbare ruimte en van de kavels waarbinnen gebouwen uitgewerkt kunnen worden, zoals functies en volumeopbouw. Een robuust ruimtelijk raamwerk waarbinnen een aantal iconen gepositioneerd zijn zoals het nieuwe sportcentrum, de mobiliteitshub en het onderwijsprogramma, dat ruimte biedt om door de jaren heen de gebiedsontwikkeling met alle ambities verder mogelijk te maken.

Volgvel 5

Momenteel voeren we een aantal vervolgonderzoeken uit om deze concretiseringslag met de juiste onderbouwing te kunnen maken, o.a. op het gebied van mobiliteit, wonen, landschap, sport en onderwijs. Hierin zoeken we ook de verbinding met de behoeftes die er vanuit de omliggende wijken (en de wijkvernieuwing) zijn voor het gebied.

We weten dat uitvoering van onze ambities met een gemengd stedelijk gebied, vernieuwing van de OV-hub met gebouwd parkeren en vernieuwing en verduurzaming van het huidige sportcentrum, niet passen binnen de huidige beschikbare financiële middelen. Wanneer we onze inhoudelijke ambities willen verwezenlijken zal aanvullende financiering nodig zijn. We werken dit jaar verder aan de ontwikkelstrategie, met een integrale businesscase en beoogde fasering, en verkennen we de mogelijkheden voor cofinanciering zodat we niet alleen afhankelijk zijn van gemeentelijke financiering. De financiële impact en haalbaarheid betrekken we bij het opstellen van de gemeentebegroting 2024.

Participatie en besluitvorming

Als vervolg op een aantal plenaire bijeenkomsten met omwonenden, gebruikers en ondernemers in april en juni 2022, hebben wij in januari en februari 2023 inloopavonden georganiseerd welke ons nog beter de kans gaven om één-op-één het gesprek aan te gaan met de omgeving. We hebben uit deze bijeenkomsten veel waardevolle inbreng en aandachtspunten opgehaald die we de komende tijd zorgvuldig willen beschouwen en meewegen in de verdere uitwerking van het stedenbouwkundig plan. Ter verdere verrijking van het stedenbouwkundig plan willen we deze groeperingen graag blijven betrekken. We communiceren breed over de voortgang van het proces, met name via onze projectpagina en nieuwsbrief en gaan verschillende middelen inzetten en mogelijkheden bieden om hierin mee te denken. Zo denken we aan een aantal thematische verdiepingssessies voor de zomer van dit jaar waarin we de behoeftes en wensen voor het gebied nader verkennen en willen we in het najaar, voorafgaand aan besluitvorming door college, ook weer een brede bijeenkomst organiseren waar we alle betrokkenen en geïnteresseerden wederom voor zullen uitnodigen.

De gebiedsvisie en het stedenbouwkundig plan zullen naar verwachting tegen het einde van 2023 voorgelegd worden aan het college. Een participatieverslag wordt aan de stukken toegevoegd waarin is aangegeven op welke wijze participatie is verlopen, welke reacties er zoal geuit zijn en op welke wijze daar wel of geen invulling aan is gegeven in het stedenbouwkundig plan. Hierna zal het stedenbouwkundig plan ter inspraak gelegd worden, waarbij betrokkenen de gelegenheid krijgen om formeel te reageren op de plannen. De reacties die hieruit voortvloeien zullen verwerkt worden, waarna het stedenbouwkundig plan inclusief de inspraakreacties en onze reactie daarop vanuit het college begin 2024 aan uw raad voorgelegd zal worden.

Na het stedenbouwkundig plan volgen nog allerlei onderzoeken, procedures en ontwerpprocessen voordat de bouw daadwerkelijk kan beginnen. Het streven is om in 2028 een groot gedeelte van de campus gerealiseerd te hebben, waaronder het nieuwe sportcentrum gecombineerd met onderwijs- en parkeervoorzieningen. Daarna volgt de rest van het gebied.

Volgvel 6

Tot slot

Met het overzicht in deze brief brengen wij u graag in hoofdlijnen schriftelijk op de hoogte van de voortgang van de ontwikkelingen en bijbehorend proces. Op uw verzoek is op 10 mei een vervolgbespreking met uw raad gepland, waarin een aantal door u aangedragen aandachtspunten en vragen nader besproken en geduid zullen worden.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.